

Registratienr.: 1260286

Openbaar

Onderwerp

1260286 - Raadsvoorstel RES Noordoost-Brabant 1.0

Statu

Besluitvormend

Voorstel

In te stemmen met de RES Noordoost-Brabant1.0. Dit houdt in dat:

1. het bod van de RES Noordoost-Brabant voor elektriciteit (5.800 TJ of 1,6 TWh), warmte (3.000 TJ) en besparingen (11%) ongewijzigd wordt gehandhaafd en daarmee ook het aandeel van de deelnemende partijen daarin;
2. een kaart met zoekgebieden deel uitmaakt van de RES 1.0. Op deze kaart staan zoekgebieden voor zowel zon als wind, waarop naast de lokaal vastgestelde zoekgebieden ook de zoekgebieden staan aangegeven welke binnen de gemeenten openbaar worden verkend;
3. er in de regionale samenwerking invulling gegeven wordt aan samenwerkingsscenario 2. Dit is inclusief het voeren van gesprekken met de netbeheerders op regionaal niveau;
4. de handreikingen in deel III worden vastgesteld als handreiking voor de onderbouwing van lokale keuzes en ten behoeve van het regionale gesprek over lokale afwegingen, maar niet als bindend kader;
5. wordt ingestemd met de reactie in bijlage 2 op de ingediende zienswijzen bij de concept-RES.

Inleiding

In de zomer van 2020 stemden de gemeenteraden en het algemeen bestuur van twee waterschappen in de regio Noordoost-Brabant en het college van GS van de provincie in met de concept RES (in Boxtel op 10 juni 2020). Daarmee stemden zij in met het gezamenlijk regionaal bod van 5.800 Terajoule (TJ) of 1,6 TWh aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit, 11 % besparing van elektriciteit en warmte en 3.000 TJ hernieuwbaar op te wekken warmte. Dit alles in de periode tot 2030. Ook stemden de deelnemende gemeenten ieder afzonderlijk in met het eigen aandeel daarin. Voor hernieuwbare elektriciteit bedroeg dit 290 TJ (=0,08 TWh). In verband met de samenvoeging van Esch is dit iets meer geworden (304 TJ), maar afgerond blijft de opgave in TWh gelijk.

Tevens werd ingestemd met de leidende principes voor regionale samenwerking in de RES Noordoost-Brabant en met het afwegingskader als handvat voor het afwegen van lokale- en (sub-)regionale gebiedskeuzes. Met dit bod heeft de regio gezamenlijk de verantwoordelijkheid genomen om het gevraagde aandeel te leveren aan de energietransitie, dat nodig is om de doelen uit het nationaal Klimaatakkoord te bereiken. Dit bod werd vervolgens via het Nationale Programma Regionale Energiestrategie (NPRES) voorgelegd aan het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Ook de andere 29 regio's namen een vergelijkbaar besluit. Op 1 februari

2021 heeft het PBL in een analyse van deze plannen geconcludeerd dat deze vertrouwen geven dat de benodigde opgaven in 2030 worden gehaald.

In de tussentijd zijn alle partijen die vertegenwoordigd zijn in de RES, verdergegaan met het werken aan deze opgaven. Zoekgebieden werden verkend en in een aantal gevallen vastgesteld, beleid voor wind en zon besproken, transitievisies warmte voorbereid. Er werd gesproken met inwoners, met ondernemers, agrariërs en maatschappelijke organisaties. Ondertussen werd er energie bespaard en duurzame energie opgewekt. Wat op deze manier werd bereikt, vindt u in de RES 1.0 die nu voor u ligt. Zo is in Boxtel in 2019 tov 2017 al 3,2% energie bespaard.

De RES 1.0 is een actualisatie van de concept-RES en geeft dus in de eerste plaats inzicht in de stand van zaken van de realisatie van de opgaven, via de informatie uit de klimaatmonitor en een geactualiseerd overzicht van de zoekgebieden zon en wind. De opzet van de RES 1.0 is verder grotendeels dezelfde als die van de concept-RES. De RES 1.0 is een momentopname waaruit blijkt waar we als regio nu staan. Tegelijk wordt gevraagd om in te stemmen met de keuze van de stuurgroep voor een vorm van samenwerking, waarbij de autonomie van gemeenten als leidend principe gehandhaafd blijft. Ook de eerdere randvoorwaarden naar het Rijk zijn aangevuld. Nieuw is de informatie over de effecten op- en de optimalisatie van het netwerk. Toegevoegd is informatie over de potentie van warmtebronnen bij de Regionale Structuur Warmte Tot slot is een reactie op alle zienswijzen als bijlage bijgevoegd. Een overzicht van de verschillen met de concept-RES vindt u als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Beoogd resultaat

Een door de regio gedragen RES 1.0, die voldoende ruimte biedt voor de partijen om op eigen wijze, in samenspraak met inwoners en andere belanghebbenden, invulling te geven aan de afgesproken opgaven. Een RES die ook handreikingen geeft voor meer lokale zeggenschap én voor het voeren van het gesprek op bovenlokaal niveau.

Argumenten

1.1 De opgaven blijven dezelfde.

Met het vaststellen van de concept-RES is gebleken dat iedere gemeente en ook de waterschappen en de provincie zijn deel van de opgaven op zich wil nemen. De noodzaak van de energietransitie is erkend en er is draagvlak om hier werk van te maken. De regio heeft daarmee een goed bod kunnen doen. Aan die opgaven verandert niets. Er zijn geen ontwikkelingen ten opzichte van de concept-RES die aanleiding geven voor significante wijzigingen. Ook de analyse van het PBL geeft hiervoor geen aanleiding. Over de manier waarop de opgaven zullen worden ingevuld, zal de komende jaren meer duidelijkheid moeten komen. In de periode tussen de RES 1.0 en RES 2.0 zal de stap van ambitie naar uitvoering worden gemaakt om één en ander op tijd te kunnen realiseren. De rol van de RES-organisatie is de voortgang te monitoren en waar nodig, te ondersteunen. De voortgang zal regelmatig in RES-verband worden besproken. Partijen hebben de bereidheid elkaar daarbij te helpen.

2.1 Zoekgebieden worden in kaart gebracht.

Er zijn verschillende soorten zoekgebieden: zoekgebieden die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en zoekgebieden die in de idee- of verkenningsfase verkeren en waarover nog geen besluit is genomen. Ook is het belangrijk om te beseffen dat het ook bij vastgestelde gebieden nog steeds om **zoekgebieden** en niet om vastgestelde locaties gaat. De komende jaren zal in samenspraak met alle belanghebbenden door de gemeenteraad definitief worden besloten waar zon- en/of windenergie zal worden opgewekt.

Registratienr.: 1260286

Openbaar

Wat betreft de kaart “**Zoekgebieden Windenergie**” op pagina 26 van de RES NOB 1.0 (bijlage 1) wordt opgemerkt dat alleen het potentievlak uit de Visie zonne- en windenergie gemeente in het Noorden van Boxtel langs de A2 is opgenomen. De overige vlakken waar technisch gezien potentie is voor windenergie liggen voor een deel op grondgebied van buurgemeenten of liggen grotendeels in beekdalen, waar windenergie ongewenst is. Daarnaast ligt een deel van de potentievlakken in het zuidelijk deel van de gemeente binnen het toetsingsgebied radar van het vliegveld Eindhoven, waar beperkingen gelden voor windenergie. In lijn met het beleidsakkoord is daarom alleen het zoekgebied in het Noorden van Boxtel opgenomen op de kaart “Zoekgebieden Windenergie” en is dit zoekgebied aangeduid als “gemeentelijke zoekgebieden wind in verkenning”.

Voor wat betreft de kaart “**Zoekgebieden Zonne-energie**” op pagina 27 van de RES NOB 1.0 (bijlage 1) zijn de zoekgebieden waar zonneparken zijn toegestaan aangeduid met een donker oranje kleur als “gemeentelijke zoekgebieden zon op land (vastgesteld door de raad)” ook op het grondgebied van Esch al ingetekend. Deze zijn wel opgenomen in de analyse op de “Kaarten zon” uit bijlage 1 bij de Visie zonne- en windenergie gemeente Boxtel, maar zijn nog niet daar de raad vastgesteld. Hiertoe zal een afzonderlijk raadsvoorstel (1261263 - Visie zonne- en windenergie van toepassing op grondgebied Esch) aan de gemeenteraad voorgelegd worden bij de behandeling van dit raadsvoorstel over RES NOB 1.0.

3.1 Regionale samenwerking krijgt vorm.

De stuurgroep van de RES, waarin bestuurders van alle gemeenten, waterschappen en de provincie zitten, heeft verschillende scenario's voor samenwerking besproken. Van scenario 1: netwerk tot scenario 3: uitgebreide samenwerking waarin alle thema's vanuit een regionaal kader vorm zouden worden gegeven. De deelnemers van de RES in Noordoost-Brabant konden elkaar vinden in scenario 2. Uitgangspunt van dit scenario is dat de lokale autonomie leidend is. Deze keuze betekent aan de ene kant dat de RES bijvoorbeeld een platform is voor uitwisseling van kennis en ervaring, de voortgang monitort en zorgt voor afstemming met de netbeheerders Enexis en Tennet. Maar aan de andere kant bespreekt de regionale stuurgroep, op basis van de opgestelde handreikingen, de onderbouwing van de door gemeenten te maken keuzes. Verder zijn er afspraken gemaakt over de inzet van ambtelijke capaciteit van de deelnemende partijen in de RES. Een opzet van de procesafspraken op hoofdlijnen is opgenomen in hoofdstuk 5 van de RES 1.0. Deze keuze betekent ook dat de samenwerking niet vrijblijvend is en dat men bereid is elkaar te ondersteunen en samen te zoeken naar de beste resultaten. Dat laatste gebeurt momenteel vooral in drie subregio's en tussen buurgemeenten.

4.1 Handreikingen voor goede besluitvorming

Deel III bevat twee handreikingen: Overwegingskader en 50% lokaal eigendom. Het zijn nadrukkelijk **handreikingen** en hebben geen bindend karakter. Individuele gemeenten kunnen hier hun voordeel mee doen: het overwegingskader is een handreiking die gemeenten helpt bij de onderbouwing van keuzes voor zoekgebieden en projecten voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit met als doel: afdoende bescherming te bieden aan inwoners, landschap en natuur én voldoende ruimte te bieden voor economisch haalbare initiatieven. Aan de hand van dit kader bespreekt de stuurgroep in overeenstemming met de hierboven geschetste samenwerkingsvorm door gemeente te maken keuzes; de handreiking 50% lokaal eigendom is bedoeld om gemeenten handvatten te bieden om invulling te geven aan het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Met een tweeledig doel: 1. maatschappelijk

Registratienr.: 1260286

Openbaar

rendement: lusten uit het project komen deels ten goede aan de lokale gemeenschap; 2.
zeggenschap door eigenaarschap: inwoners investeren financieel in en besluiten mee over het project.

5.1 Ingediende zienswijzen zijn verwerkt

Met de besluitvorming van de concept-RES in 2020 zijn diverse reacties ingediend. In bijlage 2 staan niet alleen de formele reacties, maar ook wat met deze input is gedaan.

Kanttekeningen

1.1 *Het kan ook wel wat minder*

Bij de doorrekening door het PBL blijkt het totaal bod van de regio's ruim te voldoen aan de opgave. Dat zou de vraag op kunnen roepen: kan het niet wat minder, want we halen het toch wel? In de regio Noordoost-Brabant is het bod niet groter dan de opgave voor de regio, dus wordt van de regio een enorme inspanning gevraagd om de omslag van ambities op papier naar uitvoering te maken. Dat laatste geldt overigens voor heel Nederland. Het PBL heeft duidelijk gemaakt dat de status van de opgaven tot nu toe ambities op papier zijn en dat de stap naar uitvoering nog gemaakt moet worden. Het risico bestaat dat bij de uitvoering blijkt dat niet alle ambities waargemaakt worden. Bovendien houdt de energietransitie niet op in 2030. Het is de bedoeling om in 2050 geheel klimaatneutraal te zijn.

1.2 *We kunnen niet verder als het netwerk niet wordt uitgebreid*

Onder andere door de groeiende vraag en aanbod van duurzame energie is transport schaarste op het energienetwerk ontstaan. Dit geldt met name voor de aansluiting van grootschalige projecten. Enexis maakt deel uit van de organisatie van de RES Noordoost-Brabant om de toekomstige behoeften in kaart te kunnen brengen en de benodigde investeringen hierop af te stemmen. Enexis ziet daarbij de RES-plannen tot 2030 als uitgangspunt voor investeringsbeslissingen. Door deze samenwerking hopen partijen samen te komen tot uitvoering van de geplande opgaven.

1.3 *Zet meer in op innovatie*

Er leven veel vragen over het gebruik van innovatieve technieken voor het opwekken en opslaan van duurzame energie. Er wordt op dit vlak veel onderzoek gedaan en experimenten uitgevoerd, bijvoorbeeld voor geo-en aquathermie. De informatie over deze ontwikkelingen wordt op (inter-)nationaal en regionaal niveau met elkaar gedeeld. De huidige opgave die in 2025 vergund moet zijn is gebaseerd op bewezen technieken voor zon en wind en warmte. Voor de lange termijn zal blijken of nieuwe technieken een rol kunnen gaan vervullen in het bereiken van klimaatdoelen.

1.4 *Het betreft maar een deel van de opgave*

In het beleidsakkoord is de ambitie opgenomen om zo snel mogelijk energieneutraal te worden. Daarbij gaan wordt uitgegaan van actuele uitgangspunten: over tien jaar 40% besparing, resterend in een totaal verbruik van Boxtel van ca. 550 miljoen kWh/jr. Dit staat gelijk aan 1980 TJ. Vergeleken met de totale opgave is de RES-opgave van 304 TJ aan opwek van hernieuwbare elektriciteit voor 2030, maar een deel van de totale opgave. Dat is ook de reden dat vijf tenders van 50 hectare zonneparken in het beleidsakkoord zijn opgenomen. Met die 250 hectare wordt circa 1000 TJ per jaar opgewekt. De rest zal door grootschalig zon op dak of met andere technieken opgewekt moeten worden (windenergie of hernieuwbare warmte).

Financiën

De vaststelling van de RES 1.0 heeft geen financiële consequenties. De opgave is gebaseerd op lokale plannen die ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd en in de begroting van de gemeente (of het waterschap) worden verwerkt. In de begroting zijn voor kosten van de lokale opgave binnen de RES middelen beschikbaar. Voor de financiering van de RES-organisatie is voorzien tot 1 januari 2022. Voor de periode daarna is een voorstel aan het Rijk in voorbereiding. Uitgangspunt hierbij is dat het Rijk deze kosten financiert. Daarnaast kunnen middelen gegenereerd worden voor de energietransitie uit de afdracht van opbrengsten van zonneparken in een duurzaamheidsfonds.

Registratienr.: 1260286

Openbaar

Uitvoering

De RES Noordoost-Brabant wordt uitgevoerd door de acties op het gebied van besparing (onder andere met de RRE en RREW middelen), de stimulering van zonnepanelen op bedrijfsdaken en de 5 tenders voor zonneparken en eventueel een windpark. Daarnaast wordt in de TransitieVisie Warmte uitgewerkt hoe en wanneer woningen en gebouwen van het aardgas af gaan en verduurzaamd worden.

Communicatie

De raadsleden zijn door de RES geïnformeerd o.a. via een webinar op 20 januari en door deelname aan een themabijeenkomst, georganiseerd door de griffies, over de regio op 5 februari. Op 7 april 2021 wordt door de Stuurgroep RES een webinar georganiseerd waar raadsleden in de gelegenheid zijn om vragen te stellen over de RES stukken voor de RES Noordoost-Brabant 1.0. Tevens wordt een in gespreksavond met de raad georganiseerd, waar de relatie tussen RES Noordoost-Brabant en de uitvoering van de eigen opgave wordt verduidelijkt.

Op pagina 18 van de RES Noordoost-Brabant 1.0 (bijlage 1) wordt de tender zonneparken in Boxtel aangehaald. Daarin staat: "De gemeente Boxtel heeft een ambitieuze doelstelling geformuleerd: energieneutraal in 2030." Hierbij wordt opgemerkt dat deze tekst is aangeleverd voordat het beleidsakkoord bekend werd. In het beleidsakkoord is deze ambitie gewijzigd in zo snel mogelijk energieneutraal worden.

Boxtel, 13 april 2021
Burgemeester en wethouders van Boxtel,
de gemeentesecretaris,
A.E. Kraal

de burgemeester,
R.S. van Meygaarden

Bijlagen

1. RES NOB 1.0
2. Beantwoording zienswijzen concept-RES NOB
3. Regionale Structuur Warmte
4. Rapport achtergrond verbruik en potentie
5. Handreiking overwegingskader
- 5a. Handreiking afwegingskader landschap
- 5b. Handreiking kosten en baten
6. Handreiking 50% lokaal eigendom met (6a) rapport businessmodellen zon en wind
7. Verschil concept RES NOB en RES NOB 1.0
8. Publieksversie RES NOB 1.0

Registratienr.: 1260286

Openbaar

Ter inzage

1.

Contactpersoon

Dhr. S. Smeulders, teammanager RMEO-Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling,
s.smeulders@mijngemeentedichtbij.nl, 073-5531289.

Registratienr.: 1260286

Aanhef

De raad van de gemeente Boxtel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 april 2021;

Besluit

In te stemmen met de RES 1.0. Dit houdt in dat:

1. het bod van de RES Noordoost-Brabant voor elektriciteit (5.800 TJ of 1,6 TWh), warmte (3.000 TJ) en besparingen (11%) ongewijzigd wordt gehandhaafd en daarmee ook het aandeel van de deelnemende partijen daarin;
2. een kaart met zoekgebieden deel uitmaakt van de RES 1.0. Op deze kaart staan zoekgebieden voor zowel zon als wind, waarop naast de lokaal vastgestelde zoekgebieden ook de zoekgebieden staan aangegeven welke binnen de gemeenten openbaar worden verkend;
3. er in de regionale samenwerking invulling gegeven wordt aan samenwerkingsscenario 2. Dit is inclusief het voeren van gesprekken met de netbeheerders op regionaal niveau;
4. de handreikingen in deel III worden vastgesteld als handreiking voor de onderbouwing van lokale keuzes en ten behoeve van het regionale gesprek over lokale afwegingen, maar niet als bindend kader;
5. wordt ingestemd met de reactie in bijlage 2 op de ingediende zienswijzen bij de concept-RES.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 juni 2021;

De gemeenteraad van Boxtel,
de griffier,
I.H.M. Smits

de voorzitter,
R.S. van Meygaarden

Registratienr.: 1260286

Onderwerp

1260286 - Raadsvoorstel RES Noordoost-Brabant 1.0

Samenvatting

In vervolg op concept RES Noordoost-Brabant wordt de geactualiseerde RES 1.0 aangeboden ter instemming. In de RES 1.0 blijft de opgave dezelfde, de zoekgebieden voor zon en wind zijn deels in kaart gebracht, de regionale samenwerking krijgt vorm, er worden regionaal handreikingen verstrekt voor een goede samenwerking en de zienswijzen zijn verwerkt.

Voorstel

De raad te verzoeken om in te stemmen met de RES 1.0. Dit houdt in dat:

1. het bod van de RES Noordoost-Brabant voor elektriciteit (5.800 TJ of 1,6 TWh), warmte (3.000 TJ) en besparingen (11%) ongewijzigd wordt gehandhaafd en daarmee ook het aandeel van de deelnemende partijen daarin;
2. een kaart met zoekgebieden deel uitmaakt van de RES 1.0. Op deze kaart staan zoekgebieden voor zowel zon als wind, waarop naast de lokaal vastgestelde zoekgebieden ook de zoekgebieden staan aangegeven welke binnen de gemeenten openbaar worden verkend/ in procedure zijn;
3. er in de regionale samenwerking invulling gegeven wordt aan samenwerkingsscenario. Dit is inclusief het voeren van gesprekken met de netbeheerders op regionaal niveau;
4. de handreikingen in deel III worden vastgesteld als handreiking voor de onderbouwing van lokale keuzes en ten behoeve van het regionale gesprek over lokale afwegingen, maar niet als bindend kader;
5. wordt ingestemd met de reactie in bijlage 2 op de ingediende zienswijzen bij de concept-RES.

Besluit

Datum: